

אם אינך רואה מייל זה לחץ כאן

כסלו תשע"ח | נובמבר 2017 | גיליון מספר 6

מעט לעט

העלון המקוון של הארכיון הציוני המרכזי

הארכיון הציוני המרכזי | The Central Zionist Archives | ההסתדרות הציונית העולמית | World Zionist Organization

הארכיון הציוני המרכזי גאה בתרומתו לאירועים לציון מאה שנה להצהרת בלפור, ולכיבוש ירושלים בידי הגנרל אלנבי!

בארבע תערוכות המציגות בימים אלה ברחבי ירושלים – באקדמיה למדעים, בכנסת, בספרייה הלאומית ובמוזאון מגדל דוד – מוצגים מסמכים, תעודות, כרזות, תצלומים ופריטים מוזאליים, שהושאלו מהארכיון הציוני ושופכים אור על האירועים ששינו את פני האזור. בגיליון זה נחשפים פריטי ארכיון נוספים, המציגים עוד נקודות מבט על אודותיהם: ביטויים אומנותיים לאירועים הגדולים, חלקו של ליאופולד אמרי בניסוח הצהרת בלפור, הפעילות הציונית למימוש ההבטחות המופיעות בהצהרה וכתב היד לספר של יהושע ילון, תושב מוצא, שחוה מקרוב את הימים שקדמו לכניסת אלנבי לירושלים.

עדכונים מהארכיון

בשנת השבעים להחלטת החלוקה' בכ"ט בנובמבר נקדיש את סדרת המפגשים הציוניים לתנועה הציונית בארצות האסלאם. מיטב המרצים ידונו בחינוך ובתנועות הנוער, בעיתונות, בהעפלה ובעלייה החשאית מארצות אלה ובנושאים נוספים. המפגשים יתקיימו בימי שלישי בין השעות 16:00 – 18:30. מפגש הפתיחה: ביום שלישי, ח' בטבת תשע"ח, 26.12.17. יועץ אקדמי: פרופסור חיים סעדון. הכניסה חופשית, לתכנית המפורטת

אומנות משתחררת

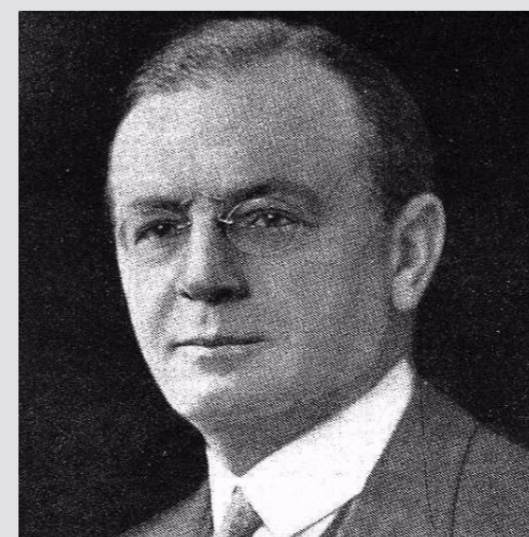
הצהרת בלפור וכיבוש ארץ ישראל בידי הצבא הבריטי הטביעו חותם גם על האומנות העברית שצמחה בארץ ובעולם. בארכיון הציוני שמורים פריטים בני התקופה ולאחריה המשקפים את חשיבותם של האירועים ההיסטוריים ואת ערכם הסמלי בעיני אמנים ויוצרים שונים.

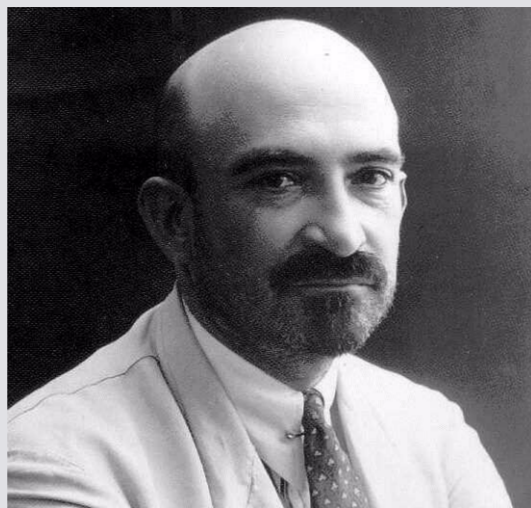
[קרא עוד...](#)

הדמות הנחבאת מאחורי ההצהרה

טיוטות רבות הוחלפו בין מנסחי ההצהרה הבריטית, שנחתמה לבסוף על ידי הלורד בלפור. רק 30 שנה אחרי, בדיונים שהובילו להכרזה באו"ם על תכנית החלוקה, נחשף כי מי שהיה אחראי לטיוטה הסופית של ההצהרה היה ליאופולד אמרי, תת-מזכיר בקבינט המלחמה הבריטי.

[קרא עוד...](#)

מימוש הצהרת בלפור

מאה שנים חלפו מאז שלח הלורד בלפור, שר החוץ הבריטי, את המכתב הידוע כהצהרת בלפור אל ליונל רוטשילד. בריטניה הכריזה על תמיכתה בהקמת בית לאומי לעם היהודי, וחיים ויצמן, ממנהגי הציונות בבריטניה החל לפעול מיידית על מנת לממש את ההבטחות שניתנו בהצהרה.

[קרא עוד...](#)

כיבוש ירושלים: הבריחה ממוצא

המערכה לכיבוש ירושלים של הצבא הבריטי מידי התורכים בסוף 1917 עברה דרך המושבה מוצא, הסמוכה לירושלים. בין תושבי מוצא היה יהושע ילין, שכתב היד של ספרו זכרונות לבן ירושלים, שמור בארכיון הציוני. זהו מסמך היסטורי מרתק, המתאר את חוויות המלחמה של תושבי מוצא.

[קרא עוד...](#)

ועדת אונסקו"פ

לאחר קרוב לשלושים שנות שלטון המנדט הבריטי בארץ ישראל, ממשלת בריטניה חיפשה פתרון למצב המורכב בארץ, ופנתה לעזרת האו"ם. בעקבות זאת שלח האו"ם ועדת חקירה לארץ ישראל ביוני 1947, שנקראה ועדת אונסקו"פ, במטרה לגבש המלצות לפעולה. ההמלצות שהוגשו לאו"ם הציעו תכנית לחלוקת הארץ בין יהודים לערבים, ואושרו בכ"ט בנובמבר 1947. במלאת 70 שנה לאישור תכנית החלוקה, תמונות מהדיונים ומסורי משלחת אונסקו"פ בארץ מוצגות בגלריה מיוחדת

[קרא עוד...](#)

תיק פתוח | חידה

פתרון החידה מהגיליון הקודם:

בתמונה מופיעה דמותו של יוסף מרקו ברוך. הוא נולד באיסטנבול ב-1872, החל לכתוב שירה בצעירותו, למד פילוסופיה וחקלאות, ונודע כאנרכיסט. בדומה להרצל, גם הוא החל לקרוא ליהודים לשוב לארץ ישראל בעשור האחרון של המאה ה-19, אך בשונה מהרצל, האמין כי יש להקים צבא יהודי ולשחרר את הארץ בכוח הזרוע.

הוא הקים עליו מתנגדים מקרב האינטליגנציה היהודית שלעגו לרעיונותיו הקיצוניים, וביניהם היה גם הרצל, שהחשיב אותו למטורף. כאשר שם קץ לחייו בגיל 27 בשל אהבה נכזבת, כתב עליו הרצל ביומנו: "איש מטורף זה היה שולח לי מכתבי איום מן הקונגרס השני והשלישי. אני חששתי באמת, שינסה הפעם בבזל להתנקש בחיי. מותו מרצון מוכיח, כי אל נכון ראיתי את הרצח בעיניו".

תחקיר, כתיבה ועריכה: נועה גרבר, הילה כהן, אילת הלל כהן-אורגד
יחידת חינוך והדרכה, הארכיון הציוני

תגובות, הצעות והערות ניתן לשלוח לאימייל:
central.zionist.archives@gmail.com

הארכיון הציוני המרכזי | רחוב גאורג הרליץ 2, ירושלים, מיקוד: 9100002 | Israel

[להסרה מכל רשימות התפוצה](#) | [דוח כספאם](#)

נשלח באמצעות תוכנת [ActiveTrail](#)